

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 340/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., Š., Arnolda Bajzu, L., Františka Németha, S., spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii, Š., F. S., H., Z. S., B., L. S., B., C. V., S., L. V., S., T. K., P. a T. B., S., zastúpených JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., A. B., F. N., spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii, F. S., Z. S., L. S., C. V., L. V., T. K. a T. B. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., Š., A. B., Ľ., F. N., S., spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii, Š., F. S., H., Z. S., B., L. S., B., C. V., S., Ľ. V., S., T. K., P., a T. B., S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia (s výnimkou spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii) sú v procesnej pozícii žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Levice (ďalej len „okresný súd“), v ktorom podali návrh podľa § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), a to na základe právnej skutočnosti, ktorou bolo postúpenie pohľadávky žalobcov na sťažovateľa – spoločnosť R., s. r. o. v likvidácii. Okresný súd tomuto návrhu uznesením sp. zn. 16 Cb 26/2005 z 1. októbra 2009 vyhovel. Na základe odvolania žalovaného bolo toto prvostupňové rozhodnutie zrušené uznesením krajského súdu sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010. V predmetnom odvolaní žalovaný argumentoval, že *„je pochybnosť o možnosti aby likvidátor firmy R. uzatváral (už po vstupe firmy do likvidácie) zmluvu o postúpení (prevzatí) pohľadávky, pritom bez toho, že by išlo o ukončenie dovtedy nevybaveného obchodu obchodnej spoločnosti v likvidácii“*.

Podľa názoru sťažovateľov prijatie uznesenia krajského súdu sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010 nezodpovedá rozhodovaniu podľa platného práva, ale ide o *„rozhodnutie procesne chybné a argumentačne konfúzne. Krajský súd v Nitre, bez*

akejkoľvek opory v platnom práve a v rozpore s judikatúrou NS SR neuznáva tangovanú cesiu práv žalobcov“.

Sťažovatelia ďalej tvrdia, že „Medzi napadnutým postupom KS v Nitre (procesnou chybou a nedostatočným hodnotením hmotnoprávných i procesnoprávných podmienok konania) a základnými právami sťažovateľov existuje priama príčinná súvislosť“. A tiež, že „Ak sa názor všeobecného súdu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení platného právneho poriadku, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I.ÚS 115/2002) treba hovoriť o svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom“.

Sťažovatelia v odôvodnení sťažnosti podrobne poukázali na kritériá aplikované ústavným súdom pri posudzovaní námietok porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, avšak z celého obsahu sťažnosti vôbec nie je zrejmé, porušenie ktorého z konkrétnych základných práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy namietajú, ani v čom by malo toto porušenie spočívať. V tejto súvislosti sťažovatelia uviedli, že nevidia „v otázke zámeny účastníkov na strane žalobcov (po postúpení ich pohľadávok) žiadny moment výraznej právnej a faktickej zložitosti veci“ a že „pre reálny a efektívny postup všeobecných súdov oboch inštancií (in concreto OS v Leviciach a KS v Nitre) nemohli sťažovatelia už nič viac urobiť“. Ďalej podľa názoru sťažovateľov krajský súd „vec (konkrétnu procesnú otázku) nevyriešil, „zamotáva sa v nej“ a „tlačí“ podriadený OS v Leviciach do protiprávnosti na škodu sťažovateľov. KS v Nitre a priori odmieta zaoberať sa argumentáciou sťažovateľov, ignoruje platné právo a bez vysvetlenia neguje konštantnú judikatúru“.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli informáciu, že uznesenie krajského súdu napadli dovolaním.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že základné právo sťažovateľov

„1. ... priznané čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46, čl. 48 v spojení s čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. 15 Cob 233/2009 z 29. 01. 2010.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. 15 Cob 233/2009 z 29. 01. 2010 a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť (spoločne všetkým sťažovateľom, pozn.)

... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do troch dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. J. F., č.ú.: ... vedený v ...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sa v prvom rade musí vysporiadať s obsahom návrhu na rozhodnutie (petitom). Formulácia, ktorú sťažovatelia v petite použili, a síce označenie čl. 46 a čl. 48 ústavy bez uvedenia príslušného odseku a pomenovania konkrétneho práva, je neurčitá.

Ústavný súd v tomto prípade nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľov na doplnenie podania, ale vychádzajúc z celého obsahu sťažnosti ustálil predmet konania

pred ústavným súdom tak, že sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali ústavnú súladnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010. Z obsahu sťažnosti tiež vyplýva, že proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podali dovolanie, ktoré odôvodnili aj dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) OSP. Dovolanie z 29. júna 2010 predložili v prílohe sťažnosti. Dovolanie bolo podané na okresnom súde 1. júla 2010 a ku dňu rozhodovania o sťažnosti nebolo o podanom dovolaní rozhodnuté.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Ústavný súd pripomína, že dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP ústavný súd považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a súčasne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ak postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) (II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04). Táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci

z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv zaručených ústavou a listinou a práva zaručeného dohovorom, ak je zrejmé, že sťažovatelia svoje námietky uplatnili v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Preto musela byť sťažnosť v časti námietky týkajúcej sa porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnutá pre jej predčasnosť, keďže o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľov prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľom lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní budú mať sťažovatelia k dispozícii už iba podanie sťažnosti na ústavnom súde týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa zásady *rationae temporis* odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovatelia namietali aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy namietaným uznesením, pričom v petite zahrnuli túto námietku pod slovné spojenie „základné právo“. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že uvedené články ústavy nezakotvujú žiadne základné právo alebo slobodu, a v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 32/08), podľa ktorej tento typ relevantnej právnej normy nemožno podaním sťažnosti podľa čl. 127 ústavy namietat samostatne. Ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody ustanoveného v druhej hlave ústavy, prípadne základného práva zaručeného listinou alebo práva upraveného kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Iné ustanovenie uvedených právnych aktov síce možno namietat, ale vždy len v spojení s namietaným porušením základného práva alebo slobody.

Z uvedeného vyplýva, že či už by sa námietka porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy posudzovala samostatne, alebo v spojení s označenými základnými právami a právom podľa dohovoru, uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených článkov ústavy, a to pre nedostatok akejkolvek príčinnej súvislosti medzi postupom krajského súdu (ktorý napokon sťažovatelia v petite sťažnosti ani nenamietali, napadli iba jeho rozhodnutie) a týmito ústavnými normami, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, opätovne treba uviesť, že postup krajského súdu v danej veci sťažovatelia ani v tejto súvislosti nenapadli. V sťažnosti

absentujú dôvody, pre ktoré by bolo vôbec možné posudzovať predmetné konanie krajského súdu z hľadiska možných prietahov (3. kritérium–postup krajského súdu v namietanom konaní). Odhliadnuc od toho ústavný súd pripomína, že v rámci ustálenej judikatúry ústavného súdu sa v tejto oblasti ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie ešte trvalo (napr. rozhodnutie III. ÚS 20/00, III. ÚS 315/06).

V posudzovanom prípade bol odstránený stav právnej neistoty sťažovateľov momentom právoplatnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 15 Cob 233/2009 z 29. januára 2010, t. j. 2. júna 2010, pričom sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 1. júla 2010.

Ústavný súd z uvedených dôvodov sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd na záver ešte poznamenáva, že okrem už vytknutých nedostatkov je sťažnosť celkovo obsahovo nekonzistentná, jej dôvody nekorešpondujú s petitom, ktorý je nepresne až nejasne koncipovaný, popis skutkových okolností v sťažnosti je iba hmlistý (neštandardne sa v skutkových okolnostiach odvoláva na podané dovolanie) a k sťažnosti nie je priložené rozhodnutie krajského súdu, ku ktorému sa viaže celý obsah sťažnosti. Všetky tieto nedostatky, a to aj s prihliadnutím na právne zastúpenie sťažovateľov advokátkou, sú nepochybne dôvodom, pre ktorý by musela byť sťažnosť odmietnutá aj z dôvodov nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 1 v spojení s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené závery ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010